

Programování (PRO)

---

3. cv.

Proměnná a datový typ

Proměnná

- Pojmenované místo paměti, které uchovává hodnotu
- Každá proměnná je určitého datové typu

Datový typ

- definuje druh hodnot, kterých smí nabývat proměnná
  - Celé číslo (Integer)
  - Reálné číslo (Real, Double)
  - Znak (Char)
  - Textu (String)

Skript

```
1 A = input("Zadej A: ")
2 B = input("Zadej B: ")
3
4 if A>B
5     C = A
6 else
7     C = B
8 end
```

Paměť počítače

Adresa	Hodnota	Poznamka
0x00	0x00	A (hodnota 0)
0x01	0xF8	B (hodnota 248)
0x02	0xF8	C (hodnota 248)
0x03	0xAF	
0x04	0xFF	
0x05	0x47	

Základní datové typy

Datový typ – definuje druh hodnoty, kterou smí nabývat proměnná nebo konstanta.

Číslo	→	Celé číslo	5	int 8 (16,32,64)
	→	Reálné číslo	2.3	double
	→	Komplexní číslo	5+2i	complex
Znak	→	Symbol	's'	char
	→	Řetězec	'slovo'	char array
	→	Věta (text)	"May the Force be with you"	string

Základní datové typy

```
Editor -  
datatypes.m x +  
1 - i = 5;  
2 - r = 1.2;  
3 - k = 5 + 2i;  
4 - c = 's';  
5 - a = 'slovo' ;  
6 - s = "May the Force be with you" ;
```

Workspace		
Name	Value	Class ▲
a	'slovo'	char
c	's'	char
i	5	double
r	1.2000	double
k	5.0000 + 2.0000i	double (com...
s	"May the Force be ...	string

Vypsání hodnoty proměnné

Výpis hodnoty proměnné pomocí jejího názvu

```
Command Window
>> S
S =
    5
fx >>
```

Workspace	
Name ^	Value
S	5

Skalár – Vektor - Matice

V MATLABu je vše matice

Workspace		
Name	Size	Class
A	1x1	double
B	1x3	double
C	3x1	double
D	3x4	double

Skalár

Matice o 1 řádku a 1 sloupci

nebo

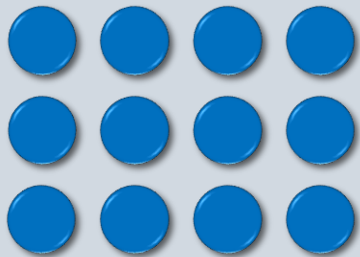

Vektor

Matice o n řádcích a 1 sloupci (sloupcový vektor)

nebo

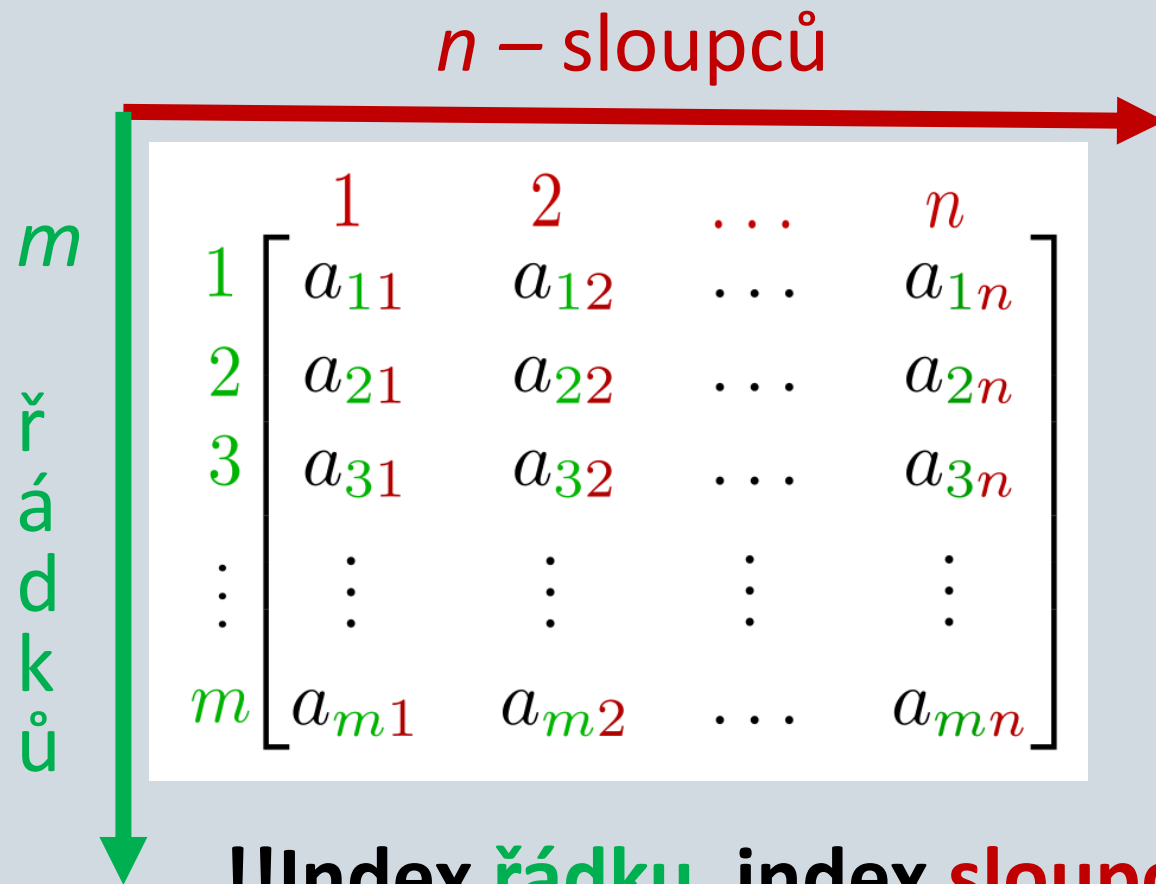
Matice o 1 řádku a n sloupcích (řádkový vektor)

Matice

Matice o n řádcích a m sloupcích

Matice - Indexování

Matice je „tabulka“ dat
s elementy stejného
datového typu
o m -řádcích a n -sloupcích.

$a_{m,n}$

$a_{\text{řádků}, \text{sloupců}}$

!!Index řádku, index sloupce – Platí všude v MATLABu!!

Definování a importování hodnot proměnných (skaláru, vektorů matic)

---

1. Definování přímým zápisem
  - Zapisuji přímo hodnoty prvků
2. Definování pomocí intervalu
  - Hodnoty definuji pomocí počáteční hodnoty, kroku a koncové hodnoty
  - Pouze pro vektory
3. Použití standartních funkcí pro vytváření dat
  - Použití funkcí pro matice naplněné 0, 1, náhodnými čísly a dalšími
4. Import dat (např. z xlsx, csv a obrázků atd.)
  - Import dat ze souborů (Záznamy měření atd.)

Definování hodnot proměnných přímým zápisem pvků

Skalár

$$A = 5$$

Vektor

řádkový vektor
nebo

$$B = [1, 2, 3]$$

sloupcový vektor

$$C = [1; 2; 3]$$

Matice

$$D = [1, 2, 3, 4; 5, 6, 7, 8; 9, 10, 11, 12]$$

Workspace		
Name	Value	Size
A	5	1x1
B	[1,2,3]	1x3
C	[1;2;3]	3x1
D	<i>3x4 double</i>	3x4

Definování pomocí intervalu

Hodnoty definují pomocí počáteční hodnoty, kroku a koncové hodnoty oddělené operátorem „:“

Pouze pro vektory (řádkové – sloupcové pomocí transpozice „‘“)

Pokud neuvedu krok = krok je +1

A = počáteční_hodnota:(krok:):konečná_hodnota

```
>> A = 1 : 5           od 1 do 5 z krokem 1
A =
     1     2     3     4     5

>> B = 0 : 2 : 10     od 0 do 10 z krokem 2
B =
     0     2     4     6     8    10

>> B = 10 : -2 : 0    od 10 do 0 z krokem -2
B =
    10     8     6     4     2     0
```

Workspace			
Name	Value	Size	Class
A	[1,2,3,4,5]	1x5	double
B	[0,2,4,6,8,10]	1x6	double
C	[10,8,6,4,2,0]	1x6	double

Použití standardních funkcí pro vytváření dat

Vybrané příkazy

---

zeros	matice vyplněná nulami
ones	matice vyplněná jedničkami
eye	jednotková matice
rand	matice s náhodnými čísly z intervalu $\langle 0;1 \rangle$
randi	matice s náhodnými celými čísly z určitého intervalu

---

length	vrátí délku vektoru
size	vrátí vektor s velikostí matice v obou dimenzích

```
A = zeros(3)           %Čtvercová matice 3x3 plná 0
B = ones(2,3)         %Obdélníková matice s 2 řádky a 3 sloupci plná 1
C = rand(1,5)         %Řádkový vektor s 5 prvky (náhodná čísla 0 až 1)
D = randi([-5,10],3,4) %Matice 3x4 - prvky s náh. celočíselnou hodnotou od -5 do 10

E = length(C)         %E obsahuje počet prvků vektoru C - 5
F = size(D)           %F obsahuje vektor s rozměry matice D - [3,4]
```

Ukládání a načítání dat

MATLAB umožňuje ukládat data do souborů:

- Funkce **load** a **save**
- Můžeme použít zkrácený `load MDdata.mat` nebo plný zápis `load("MDdata.mat")`

```
save MDdata.mat % Uloží data z Workspacu do souboru typu .mat  
                % Název souboru MDdata.mat
```

```
load MDdata.mat % Nahraje data ze souboru typu .mat. Název souboru MDdata.mat
```

```
save Vysledky.mat vysledky% Uloží data z proměnné vysledky dosouboru Vysledky.mat
```

```
load Vysledky.mat % Nahraje data ze souboru Vysledky.mat
```

Import dat ze souborů (a export)

MATLAB umožňuje přímo importovat data ze souborů:

- Datové soubory csv(Comma-separated values) , xlsx (Excel) atd.
- Soubory s obrázky (png, bmp, jpeg atd.) – data jako matice hodnot
- Zvukové soubory (wav, mp3 atd.) – data jako vektor hodnot
- Video soubory – data jako 3D matice hodnot

```
data1 = importdata('data1.txt')    % Import dat ze souboru data1.txt
data1 = importdata('data2.xlsx')   % Import dat ze souboru data2.xlsx
data3 = importdata('obrazek.png') % Import dat z obrázku obrazek.png
csvwrite('NewFile.csv', data1)     % Export dat z proměnné Data do
                                   % souboru NewFile.csv (hodnoty
                                   % oddělené čárkami)
```

Indexace prvků matic

V MATLABu se prvky indexují v kulatých závorkách:

- Indexace – přístup k hodnotě prvku
- **Na pravě straně výrazu – Selekcce dat**
- **Na levé straně výrazu – Umístění výsledků**
- Rozměry pravé a levé strany musí být shodné.

```
M =
```

```
 1  8  3  
 5  7  4  
 6  2  9
```

```
>> X1 = M(3,2)      % získání prvku z 3. řádku a 2. sloupce  
>> X2 = M(5)       % získání prvku z 2. řádku a 2. sloupce (5-tý v pořadí)  
                    % Číslovaní prvku řádky a poté sloupce  
>> M(1,3) = 20     % Nastavení prvku z 1. řádku a 3. sloupce na 20
```

Maticy. Aritmetické operace

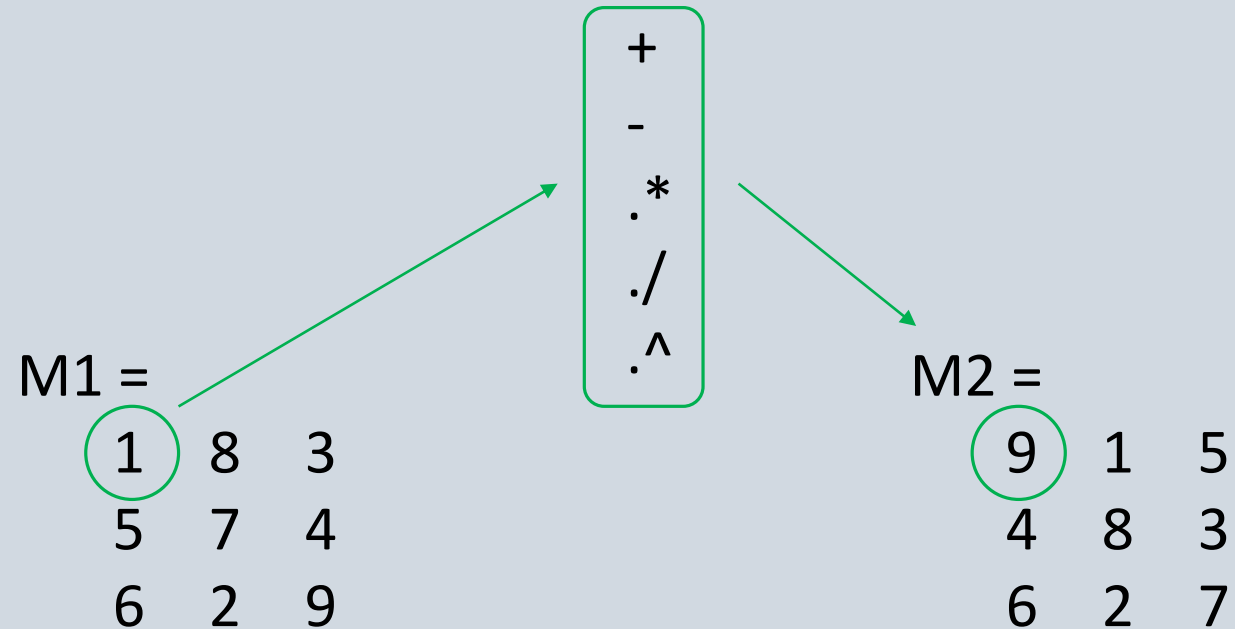

+	součet
+	unární plus
-	rozdíl
-	unární mínus
.*	násobení prvku s prvkem
*	maticové násobení
./	dělení prvek s prvkem vpravo
/	maticové dělení (násobení inverzní maticí zleva)
.\	dělení prvku s prvkem
\	maticové dělení (násobení inverzní maticí zprava)
.^	mocnina jednotlivých prvků
^	mocnina matice
.'	transpozice
'	transpozice s komplexními čísly

>> help ops

Matices. Aritmetické operace po prvcích

Maticy. Maticov nasobeni

*

^

$$\begin{pmatrix} 1 & 8 & 3 \\ 5 & 7 & 4 \\ 6 & 2 & 9 \end{pmatrix} * \begin{pmatrix} 9 & 1 & 5 \\ 4 & 8 & 3 \\ 6 & 2 & 7 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 59 & x & x \\ x & x & x \\ x & x & x \end{pmatrix}$$

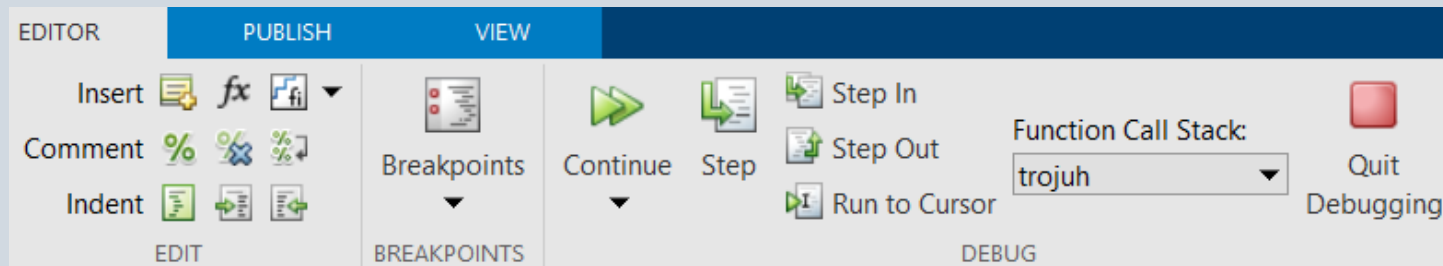
$1 \cdot 9 + 8 \cdot 4 + 3 \cdot 6$

$$\begin{pmatrix} 1 & 8 & 3 \\ 5 & 7 & 4 \\ 6 & 2 & 9 \end{pmatrix} * \begin{pmatrix} 9 & 1 & 5 \\ 4 & 8 & 3 \\ 6 & 2 & 7 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 59 & 71 & x \\ x & x & x \\ x & x & x \end{pmatrix}$$

$1 \cdot 1 + 8 \cdot 8 + 3 \cdot 2$

<https://matematika.cz/maticy#nasobeni-matic>

Ladění programu (debugging).

Breakpoint

```
trojuh.m x +
1 function [P,o] = trojuh(a,b,c)
2 %trojuh Vypočet obsahu a obvodu trojúhelníku
3 % [P,o] = trojuh(a,b,c)
4 % a,b,c - délky stran
5 % P - obsah, o - obvod
6 o = a+b+c;
7 ● s = o/2;
8 → P = sqrt(s*(s-a)*(s-b)*(s-c));
9 end
```

Name ^	Value	Class
a	3	double
b	4	double
c	5	double
o	12	double
s	6	double